

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 23. september 2010

J.nr. 414-1 - i

Orientering
om
Lagtingets 1. behandling af det genfremsatte forslag til
lagtingslov om Færøernes Forfatning

Forslaget til lagtingslov om Færøernes Forfatning (forfatningsforslaget), der blev fremsat den 6. marts 2010, nåede ikke at blive færdigbehandlet i den foregående lagtingssamling og bortfaldt dermed til Olaj (den 29. juli).

Der var enighed i det særligt nedsatte § 25-udvalg, der behandlede det fremsatte forfatningsforslag i foråret, om, at forslaget skulle genfremsættes efter Olaj med henblik på videre behandling. Lagtingsmedlem Poul Michelsen fra Folkeflokkun, der var formand for det særligt nedsatte udvalg, der oprindeligt udarbejdede og fremsatte forfatningsforslaget i marts måned, genfremsatte forslaget i Lagtinget den 17. august 2010.

Lagtinget havde den 23. september 2010 1. behandling af det genfremsatte forfatningsforslag. Rigsombudets oversættelse af lovforslaget er fremsendt til Statsministeriet i e-mail af d.d.

Som det var tilfældet i forbindelse med 1. behandlingen af lovforslaget i foråret 2010, meddelte Lagtingets formand indledningsvis, at Lagtingets administration havde indstillet til formandskabet at afvise forslaget med henvisning til, at det bl.a. er i strid med grundloven og hjemmestyreloven. Lagtingets direktør havde den 25. august 2010 genfremsendt notatet fra 23. marts 2010 til formandskabet, hvor formandskabet samtidig blev anmodet om nærmere at vurdere, om forfatningsforslaget er forenelig med den færøske styrelsesordning og Lagtingets forretningsorden, da denne del af den oprindelige indstilling har fået meget lidt eller ingen behandling. Brevet fra den 25. august 2010 er oversat af Rigsombudet og d.d. fremsendt til Statsministeriet.

Et flertal i Lagtingets formandskab ville, som det også var tilfældet i foråret, ikke afvise lovforslaget. Begrundelsen var igen den, at lovforslaget er af en særlig karakter med stor betydning for Færøernes fremtid, som Lagtinget bør have mulighed for at debattere.

Derefter anmodede Edmund Joensen fra Sambandspartiet om, at der i henhold til Lagtingets forretningsordens § 57, stk.3, skulle stemmes om afvisning af lovforslaget. Afvisning ville kræve, at 20 af de 33 Lagtingsmedlemmer stemte for afvisning. For afvisning stemte Sambandspartiets syv medlemmer, én stemte blankt og resten stemte imod. Hermed blev der ikke flertal for afvisning og forslaget overgik til 1. behandling i Lagtinget.

Herefter gik man over til debatten, hvor der først og fremmest var fokus på, at Sambandspartiet ved at stemme for afvisning af lovforslaget havde brudt mere end 10 års enighed og samarbejde om en færøsk forfatning eller styrelsesordning.

Høgni Hoydal fra Republikanerne var den første, der fik ordet. Han undrede sig over, hvorfor der var så stor modstand mod dette forslag, hvor befolkningen på Færøerne i sidste ende skal tage stil-

ling, og spurgte, om man ikke har demokrati på Færøerne. Han nævnte, at hvis nogle jurister i Danmark, danske politikere og et notat fra Justitsministeriet skal bestemme, hvad der skal gælde på Færøerne, så vil magten på Færøerne ikke ligge hos folket på Færøerne, men i København – og Republikanerne vil aldrig fremsætte og vedtage et forslag, der placerer magten i Danmark.

Helgi Abrahamsen fra Sambandspartiet nævnte i sin ordførertale, at man hen over sommeren havde fokuseret på stridspunkterne og juraen - og ikke på selve indholdet. *Helgi Abrahamsen* gjorde det klart, at Sambandspartiet ikke vil stemme for noget, der vil ændre på Færøernes stilling i riget, og at det for at komme videre vil være nødvendigt at få en afklaring på, hvor Færøerne står i dag. Han anlagde en forholdsvis positiv indgangsvinkel til det videre arbejde med forfatningsforslaget og ser mulighed for, at man under udvalgsarbejdet kan tilpasse forslaget, så der kan opnås enighed.

Hans Pauli Strøm fra Socialdemokratiet er af den opfattelse, at det bør være muligt at tilpasse forslaget til den virkelige verden og respekterer Færøernes stilling inden for riget. Efterfølgende har *Hans Pauli Strøm* overfor både Færøernes Radio og TV udtalt, at Socialdemokratiet kun vil stemme for et forfatningsforslag, hvis alle Lagtingets partier står sammen om forslaget. Han er desuden af den opfattelse, at man nok ikke får en anden mulighed for at behandle forfatningsforslaget, så det skal være nu eller aldrig, hvis man skal have vedtaget en færøsk forfatning.

Poul Michelsen fra Folkeflokket nævnte, at hele debatten var endt i et juridisk tovtrækkeri, og at en debat af indholdet stort set havde været fraværende, hvilket han især kritiserede pressen for. Han mente, at det nu var vigtigt at få udbredt indholdet til befolkningen.

Senere vakte det stor opmærksomhed, da *Edmund Joensen* fra Sambandspartiet fra talerstolen meddelte, at han ikke længere ville være med til at behandle lovforslaget af respekt for Lagtinget, som han altid havde været stolt af at repræsentere. Ifølge *Edmund Joensen* bryder Lagtinget sine egne love ved at behandle forslaget, og han anklagede Lagtingets formandskab for at have svigtet. *Edmund Joensen* gik herefter ned fra talerstolen og forlod lagtingssalen uden at besvare de efterfølgende spørgsmål fra salen.

Den efterfølgende debat bragte ikke meget nyt og bar især præg af, at de to yderpunkter i forhold til rigsfællesskabet - Sambandspartiet og Republikanerne – klargjorde deres positioner i forhold til hvilket indhold og hvilken status forfatningsforslaget har og kan få.

Der blev afslutningsvis fremsat forslag om, at sagen også denne gang skal overgå til behandling i et særskilt udvalg nedsat i henhold til Lagtingets forretningsordens § 25, hvor alle partier skal være repræsenteret. En afstemning herom vil finde sted på førstkommende lagtingsmøde.